

Конвенција бр. 138

Конвенција за минимална возраст за стапување во работен однос, 1973 г.

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

Свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на својата педесет и осма седница на 6 јуни 1973 година, и

Одлучувајќи се за донесување определени предлози во однос на минималната возраст за стапување во работен однос, што претставува четврта точка на дневниот ред на седницата, и

имајќи ги предвид одредбите на Конвенцијата за минимална возраст (индустрија), 1919 г., Конвенцијата за минимална возраст (морепловство), 1920 г., Конвенцијата за минимална возраст (земјоделство), 1921 г., Конвенцијата за минимална возраст (магацински работници и ложачи), 1921 г., Конвенцијата за минимална возраст (неиндустриски вработувања), 1932 г., Конвенцијата за минимална возраст (морепловство), (ревидирана), 1936 г., Конвенцијата за минимална возраст (индустрија), (ревидирана), 1937 г., Конвенцијата за минимална возраст (неиндустриски вработувања), (ревидирана), 1937 г., Конвенцијата за минимална возраст (риболов), 1959 г. и Конвенцијата за минимална возраст (подземна работа), 1965 г., и

Сметајќи дека е време за воспоставување еден општ инструмент за оваа тема, кој постепено ќе ги замени постојните инструменти што се применуваат за одредени економски сектори, а со цел целосно укинување на детскиот труд, и

Утврдувајќи дека овие предлози треба да добијат форма на меѓународна конвенција,

на дваесет и шести јуни, илјада деветстотини седумдесет и трета година, ја донесува следнава Конвенција, што може да се наведува како Конвенција за минимална возраст, 1973 г.:

Член 1

Секоја членка, каде што е во сила оваа Конвенција, се обврзува да спроведува национална политика чија цел е да обезбеди ефективно укинување на детскиот труд и прогресивно зголемување на минималната дозволена возраст за стапување во работен однос или работа до ниво што е во согласност со целосниот психички и ментален развој на младите луѓе.

Член 2

1. Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција мора да ја наведе, во изјава придружена на нејзината ратификација, минималната возраст за стапување во работен однос и работа на нејзината територија и на превозните средства регистрирани на нејзина територија; соодветно на членовите 4 и 8 од оваа Конвенција, никој под таа возраст не смее да стапи во работен однос и да работи во кое било занимање.

2. Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција може со дополнителна изјава да го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот дека одредува минимална возраст повисока од онаа што е претходно утврдена.

3. Минималната возраст утврдена во согласност со став 1 на овој член не смее да биде помала од возраста неопходна за завршување на задолжителното образование и, во секој случај, не смее да биде помала од 15 години.

4. Без оглед на одредбите од ставот 3 на овој член, членка чијашто економија и образовни капацитети се недоволно развиени, по консултација со засегнатите организации на работодавачите и работниците, онаму каде што тие постојат, може иницијално да ја утврди минималната возраст на 14 години.

5. Секоја членка која во согласност со одредбите од претходниот став има утврдено минимална возраст од 14 години мора во своите извештаи за примената на оваа Конвенција, поднесени врз основа на член 22 од Уставот на Меѓународната организација на трудот, да вклучи изјава...

(а) дека сè уште постојат причините за таквата примена; или

(б) дека од наведен датум се откажува од правото на примена на соодветните одредби.

Член 3

1. Минималната возраст за стапување во каков било вид работен однос и работа што според природата или околностите во коишто се извршува може да го загрози здравјето, безбедноста или моралот на младите лица не смее да биде помала од 18 години.

2. Видот на работниот однос, или работата, на којшто се однесува ставот 1 од овој член мора да биде утврден со националните закони, односно прописи или од надлежниот орган по консултација со засегнатите организации на работодавачите и работниците, онаму каде што тие постојат.

3. Без оглед на одредбите од став 1 на овој член, националните закони или прописи или надлежните органи може, по консултации со засегнатите организации на работниците и работодавачите, онаму каде што тие постојат, да го дозволат вработувањето или работата со навршена возраст од 16 години под услов ако здравјето, безбедноста и моралот на засегнатите деца се целосно заштитени и ако децата добиле соодветни посебни упатства или стручна обука во релевантната гранка на активност.

Член 4

1. Доколку е потребно тоа, надлежниот орган, по консултации со засегнатите организации на работодавачите и работниците, кога постојат, може да исклучи од примената на оваа Конвенција ограничени категории вработување или работа, доколку за нив се појавуваат посебни проблеми од суштинска природа во примената.

2. Секоја членка која ја ратификува оваа Конвенција мора да ги наведе во својот прв извештај за примената на Конвенцијата, што го доставува во согласност со член 22 од Уставот на Меѓународната организација на трудот, сите категории што се исклучени согласно став 1 на овој член, наведувајќи ги причините за тоа исклучување, а во последователните извештаи ќе ги

наведе позициите на нејзиното законодавство и практиката во однос на исклучените категории и степенот до којшто Конвенцијата се применува или се предлага да се применува за тие категории.

3. Вработување или работа опфатени со член 3 на оваа Конвенција не смеат да бидат исклучени од примена на Конвенцијата врз основа на овој член.

Член 5

1. Членка што има недоволно развиени економски и административни служби може, по консултација со засегнатите организации на работодавачите и на работниците, онаму каде што тие постојат, првично да го ограничи опфатот на примена на оваа Конвенција.

2. Секоја членка што ги користи одредбите од став 1 на овој член мора да ги утврди, во изјава додадена на нејзината ратификација, гранките на економската активност или видот на претпријатијата на коишто ќе се применуваат одредбите на оваа Конвенција.

3. Одредбите на оваа Конвенцијата мора да се применуваат минимум на: рударството и вадење камен; производство; градежништво; електрична енергија, гас и вода; санитарни услуги; транспорт, складирање и врски; плантажи и други видови земјоделски претпријатија што првенствено вршат производство за комерцијални цели, со исклучок на семејното и производството од мал обем наменето за локална потрошувачка со нередовно вработување најмалку работници.

4. Секоја членка што го ограничила опфатот на примена на оваа Конвенција во согласност со овој член...

(а) мора да наведе во своите извештаи, врз основа на член 22 на Уставот на Меѓународната организација на трудот, каква е општата состојба во однос на вработувањето и работата на младите лица и децата во дејностите што се исклучени од примена на оваа Конвенција, како и да информира за каков било постигнат напредок кон поширока примена на одредбите на оваа Конвенција;

(б) може во кое било време формално да го прошири опфатот на примена преку изјава доставена до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот.

Член 6

Оваа Конвенција не се применува на работата извршена од деца и млади лица во училиштата со општо, стручно или техничко образование или други институции за обука, работата на лица на возраст од најмалку 14 години во претпријатија, каде што ваквата работа се извршува под услови утврдени од надлежниот орган, по консултација со засегнатите организации на работодавачите и работниците, онаму каде што тие постојат, а е составен дел од...

(а) курс за образование или обука за којшто училиштето или установата за обука се првенствено одговорни;

(б) програма за обука која главно или целосно се изведува во претпријатието и која е одобрена од надлежниот орган; или

(в) програма за професионално насочување или ориентација дизајнирана да го олесни изборот на занимање или вид обука.

Член 7

1. Националните закони и прописи можат да дозволат вработување или работа на лица од 13 до 15-годишна возраст на лесна работа што...

(а) е извесно дека не го загрозува нивното здравје или развојот; и

(б) не е таква што го спречува нивното посетување училиште, нивното учество во професионалната ориентација или програмите за практична обука одобрени од надлежните органи или да влијае врз нивните способности да имаат корист од наставата што ја посетуваат.

2. Националните закони и прописи можат, исто така, да дозволат вработување или работа на лица што се на возраст од најмалку 15 години, меѓутоа сè уште го немаат завршено своето задолжително образование, за работата што ги задоволува барањата утврдени со точките а) и б) од став 1 на овој член.

3. Надлежниот орган мора да ги утврди активностите во коишто вработувањето или работата можат да бидат дозволени според ставовите 1 и 2 на овој член и мора да го определи бројот на часови, како и условите под коишто може да се дозволат ваквото вработување или работа.

4. Без оглед на одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член, членка што ги применува одредбите од став 4 на членот 2 може да ги замени возраста од 13 и 15 години со возраста од 12 и 14 години во став 1 и возраста од 15 години со возраст од 14 години во став 2 на овој член.

Член 8

1. По консултација со засегнатите организации на работодавачите и работниците, онаму каде што тие постојат, надлежниот орган може, со дозволите што се издаваат за поединечни случаи, да дозволи исклучоци од забраната за вработување или работа утврдена со член 2 од оваа Конвенција за цели како што е учеството во уметнички изведби.

2. Дозволите што се дадени на таков начин мора да го ограничат бројот на часовите и да ги пропишат условите под коишто се дозволени вработувањето и работата.

Член 9

1. Надлежниот орган мора да ги преземе сите неопходни мерки, вклучувајќи определување соодветни казни, за да се осигури ефективна примена на одредбите на оваа Конвенција.

2. Националните закони, односно прописи или надлежниот орган мора ги определат лицата што се одговорни за спроведување на одредбите со кои се применува оваа Конвенција.

3. Националните закони, односно прописи или надлежниот орган мора да пропишат регистри или останати документи што треба да се чуваат и да бидат достапни кај работодавачот; ваквите регистри или документи треба да содржат имиња, возраст или датум на раѓање, задолжително потврдени со докази, кога тоа е можно, за лицата што ги вработува или што работат кај него, а се на возраст под 18 години.

Член 10

1. Оваа Конвенција ги ревидира, под условите опишани во овој член, Конвенцијата за минимална возраст (индустрија), 1919 г., Конвенцијата за минимална возраст (морепловство), 1920 г., Конвенцијата за минимална возраст (земјоделство), 1921 г., Конвенцијата за минимална возраст (магацински работници и ложачи), 1921 г., Конвенцијата за минимална возраст (неиндустриски вработувања), 1932 г., Конвенцијата за минимална возраст (морепловство), (ревидирана), 1936 г., Конвенцијата за минимална возраст (индустрија), (ревидирана), 1937 г., Конвенцијата за минимална возраст (неиндустриски вработувања), (ревидирана), 1937 г., Конвенцијата за минимална возраст (риболов), 1959 г. и Конвенцијата за минимална возраст (подземна работа), 1965 г.

2. Влегувањето во сила на оваа Конвенција нема да ги затвори за натамошна ратификација Конвенцијата за минимална возраст (морепловство), (ревидирана), 1936 г., Конвенцијата за минимална возраст (индустрија), (ревидирана), 1937 г., Конвенцијата за минимална возраст (неиндустриски вработувања), (ревидирана), 1937 г., Конвенцијата за минимална возраст (рибари), 1959 г. или Конвенцијата за минимална возраст (подземна работа), 1965 г.

3. Конвенцијата за минимална возраст (индустрија), 1919 г., Конвенцијата за минимална возраст (морепловство), 1920 г., Конвенцијата за минимална возраст (земјоделство), 1921 г. и Конвенцијата за минимална возраст (магационери и ложачи), 1921 г., ќе бидат затворени за натамошни ратификации кога сите страни на тие Конвенции ќе се усогласат за затворање со ратификацијата на оваа Конвенција или со изјава што се доставува до Генералниот директор на Меѓународната канцеларијата на трудот.

4. Кога обврските од оваа Конвенција се прифатени:

(а) од членка што е страна на Конвенцијата за минимална возраст (индустрија), (ревидирана), 1937 г. и кога, согласно член 2 од оваа Конвенција, утврдената минимална возраст не е помала од 15 години, тоа *ipso jure* значи моментално откажување на таа Конвенција;

(б) во однос на неиндустриските вработувања, како што е дефинирано со Конвенцијата за минимална возраст (неиндустриски вработувања), 1932 г., од членка која е страна на таа Конвенција, тоа *ipso jure* значи моментално откажување на таа Конвенција;

(в) во однос на неиндустриските вработувањата, како што е дефинирано во Конвенцијата за минимална возраст (неиндустриски вработувања), (ревидирана), 1937 г., од членка која е страна на таа Конвенција, а согласно член 2 од оваа Конвенција, утврдената минимална возраст не е помала од 15 години, тоа *ipso jure* значи моментално откажување на таа Конвенција;

(г) во однос на вработувањето во морепловството, членка која е страна на Конвенцијата за минимална возраст (морепловство), (ревидирана), 1936 г., а согласно член 2 од оваа Конвенција, утврдената минимална возраст не е помала од 15 години или членката истакнува дека членот 3 од оваа Конвенција се применува на вработувањето во морепловството, тоа *ipso jure* значи моментално откажување на таа Конвенција;

(д) во однос на вработувањето во морското риболовство, членка која е страна на Конвенцијата за минимална возраст (рибари), 1959 г., а согласно член 2 од оваа Конвенција, утврдената минимална возраст не е помала од 15 години или членката истакнува дека член 3 од оваа

Конвенција се однесува на вработување во морското риболовство, тоа *ipso jure* значи моментално откажување на таа Конвенција;

(f) од членка која е страна на Конвенцијата за минимална возраст (подземна работа), 1965 г., а каде што минималната возраст не е помала од возраста утврдена согласно член 2 на оваа Конвенција или членката наведува дека таквата возраст се однесува на подземната работа во рударството согласно член 3 од оваа Конвенција, тоа *ipso jure* значи моментално откажување на таа Конвенција.

ако и кога влегува во сила оваа конвенција.

5. Прифаќањето на обврските од оваа Конвенција значи...

(а) откажување на Конвенцијата за минимална возраст (индустрија), 1919 г., согласно член 12 на таа Конвенција;

(б) во однос на земјоделството, откажување на Конвенцијата за минимална возраст (земјоделство), 1921 г., согласно член 9 на таа Конвенција;

(в) во однос на вработувањето во морепловството, откажување на Конвенцијата за минимална возраст (морепловство), 1920 г., согласно член 10 на таа Конвенција, како и откажување на Конвенцијата за минимална возраст (магационери и ложачи), 1921 г., согласно член 12 на таа Конвенција,

ако и кога влегува во сила оваа конвенција.

(Завршни одредби)